

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань розробки основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації», внесений народними депутатами України Мезенцевою-Федоренко М. С. іншими (всього 6 підписів) (реєстр. № 15184 від 20.04.2026)

Комітет на засіданні 27 квітня 2026 року (протокол № 261), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від 21 квітня 2026 року (електронна картка документа (2205797)), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань розробки основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації», внесений народними депутатами України Мезенцевою-Федоренко М. С. іншими (всього 6 підписів) (реєстр. № 15184 від 20.04.2026).

Комітет зазначив, що відповідно до положень частини другої статті 89 Конституції України, частини першої статті 23 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частини першої статті 85 Регламенту Верховної Ради України тимчасова спеціальна комісія створюється для підготовки і попереднього розгляду питань, а також для підготовки і доопрацювання проектів законів та інших актів Верховної Ради України на правах головного комітету, якщо предмет правового регулювання таких проектів не належить до предметів відання комітетів, утворених Верховною Радою України.

Порядок утворення, вимоги до персонального складу тимчасової спеціальної комісії визначені положеннями статті 23 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та статті 85 Регламенту Верховної Ради України.

Так, кількісний склад тимчасової спеціальної комісії формується з урахуванням принципу пропорційного представництва депутатських фракцій (депутатських груп). Пропозиції щодо кількісного та персонального складу тимчасової спеціальної комісії подаються депутатськими фракціями

(депутатськими групами) у п'ятиденний строк з дня направлення до них звернення ініціатора (ініціаторів) утворення тимчасової спеціальної комісії. У складі тимчасової спеціальної комісії може бути представлено не менш як по одному народному депутату України від кожної депутатської фракції (депутатської групи). Якщо депутатська фракція (депутатська група) не запропонувала у встановлений строк представників для роботи в тимчасовій спеціальній комісії, то комісія створюється без участі представників цієї депутатської фракції (депутатської групи).

Крім цього, Верховна Рада України приймає постанову про утворення тимчасової спеціальної комісії, в якій визначає, зокрема, назву тимчасової спеціальної комісії; мету, завдання і коло питань, для підготовки і попереднього розгляду яких утворюється тимчасова спеціальна комісія; кількісний і персональний склад комісії, голову та заступника голови комісії. На посаду голови тимчасової спеціальної комісії не може бути обраний голова комітету. Голова тимчасової спеціальної комісії, заступник голови та секретар комісії не можуть бути членами однієї депутатської фракції (депутатської групи). Секретар тимчасової спеціальної комісії обирається на першому засіданні тимчасової спеціальної комісії з числа її членів.

Комітет зазначив, що згідно з положеннями частини першої статті 138 Регламенту Верховної Ради України, постанови та інші акти (резолуції, декларації, звернення, заяви) Верховної Ради України, визначені статтею 46 Регламенту Верховної Ради України, Верховна Рада України приймає більшістю голосів народних депутатів України від її конституційного складу, крім випадків, визначених Конституцією України.

Відповідно до частини першої статті 14 Закону України «Про статус народного депутата України», народний депутат України за погодженням з відповідною депутатською фракцією може бути обраний членом лише однієї тимчасової спеціальної комісії, а згідно з положеннями частини п'ятої статті 23 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» народний депутат України за погодженням з відповідною депутатською фракцією (депутатською групою) може бути одночасно членом одного комітету і тимчасової спеціальної комісії.

1. Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 15184) Комітет зазначив таке.

1.1. Згідно з назвою та пунктом 1 проекту Постанови пропонується утворити Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з питань розробки основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації (далі – Тимчасова спеціальна комісія).

Своєю чергою, основними завданнями Тимчасової спеціальної комісії, відповідно до пункту 2 проекту Постанови, пропонується визначити:

«1) доопрацювання питань, а також підготовку висновків та/або

пропозицій стосовно основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації;

2) підготовку, попередній розгляд та доопрацювання законопроектів, проектів інших актів Верховної Ради України стосовно основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації;

3) внесення на розгляд Верховної Ради України пропозицій щодо планування розвитку законодавства з питань взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації;

4) налагодження зв'язків з парламентами, урядами та їх структурними підрозділами, науковими організаціями іноземних держав, інституціями громадянського суспільства іноземних держав, іноземними вченими, для обміну досвідом з питань діяльності Тимчасової спеціальної комісії за погодженням з Головою Верховної Ради України;

5) підготовка звернень та/або заяв до Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, урядів і парламентів держав світу з питань діяльності Тимчасової спеціальної комісії;

6) Співпраця з науковими установами та Університетами з метою формування всебічного вивчення проблематики малих та корінних народів Російської Федерації».

Комітет звернув увагу на те, що назва та основні завдання Тимчасової спеціальної комісії в значній мірі повторюють назву та основні завдання попередніх тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України з питань підготовки проекту основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації^{1,2}, які завершили свою діяльність.

З огляду на це Комітет зазначив, що зауваження, викладені у висновках Комітету на проекти постанов Верховної Ради України про утворення попередніх тимчасових спеціальних комісій^{3,4}, є актуальними і для проекту Постанови Верховної Ради України (реєстр. № 15184).

Також Комітет привернув увагу до того, що за результатами роботи однієї з попередніх тимчасових спеціальних комісій, утвореної відповідно до

¹ Постанова Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань підготовки проекту основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації» від 24 серпня 2023 року № 3355-IX.

² Постанова Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань підготовки проекту основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації» від 21 листопада 2024 року 4092-IX.

³ Висновок Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань розробки основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації» (реєстр. № 9617 від 16.08.2023) (протокол № 164).

⁴ Висновок Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань підготовки проекту основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації» (реєстр. № 12121 від 15.10.2024) (протокол № 209).

Постанови Верховної Ради України від 24 серпня 2023 року № 3355-ІХ, було підготовлено та подано до Верховної Ради України проект Закону України «Про основні засади державної політики України щодо взаємодії з національними рухами колоніальних народів Російської Федерації» від 15 липня 2024 року (реєстр. № 11402).

Ініціаторами пропонується, що цей Закон визначатиме основні правові засади формування та реалізації державної політики щодо взаємодії з національними рухами колоніальних народів Російської Федерації, а розробку та ухвалення стратегії державної політики України щодо взаємодії з національними рухами колоніальних народів Російської Федерації здійснюватиме Кабінет Міністрів України (частина перша статті 2, абзаци четвертий та п'ятий статті 7).

З огляду на це, Комітет зазначив про необхідність доопрацювання назви, пункту 1 та підпункту 1 пункту 2 проекту Постанови у яких передбачено, що розробку «основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації», а також підготовки відповідних «висновків та/або пропозицій» здійснюватиме Тимчасова спеціальна комісія.

Крім того, Комітет звернув увагу на необхідність доопрацювання підпункту 2 пункту 2 проекту Постанови у якому пропонується визначити одним з основних завдань Тимчасової спеціальної комісії «підготовку, попередній розгляд та доопрацювання законопроектів, проектів інших актів Верховної Ради України стосовно основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації», оскільки головним з підготовки і попереднього розгляду однойменного законопроекту вже визначено Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

Комітет зазначив, що Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на засіданні 4 вересня 2025 року (протокол № 245) розглянув законопроект (реєстр. № 11402) та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України за наслідками його розгляду в першому читанні «прийняти за основу», а також «зважаючи на необхідність комплексного доопрацювання проекту Закону й узгодження окремих його положень з іншими положеннями законодавства, Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України», прийняв рішення та звернувся до Голови Верховної Ради України з відповідною пропозицією⁵.

Враховуючи наведені зауваження до назви, пункту 1, підпунктів 1 та 2 пункту 2 проекту Постанови, беручи до уваги необхідність редакційного доопрацювання підпунктів 4-6 пункту 2 проекту Постанови, Комітет

⁵ Висновок Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на проект Закону України «Про основні засади державної політики України щодо взаємодії з національними рухами колоніальних народів Російської Федерації» (реєстр. № 11402 від 15.07.2024) (протокол № 245).

запропонував викласти їх в такій редакції:

назва:

«Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з підготовки і попереднього розгляду питань державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації»;

пункт 1:

«Утворити Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з підготовки і попереднього розгляду питань державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації (далі – Тимчасова спеціальна комісія)»;

підпункт 1 пункту 2:

«підготовка і попередній розгляд питань державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації»;

підпункт 2 пункту 2:

«підготовка пропозицій та поправок до законопроектів з питань державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації»;

підпункт 4 пункту 2:

«налагодження зв'язків з парламентами, урядами, структурними підрозділами їхніх апаратів та інститутами громадянського суспільства іноземних держав для обміну досвідом з питань діяльності Тимчасової спеціальної комісії за погодженням з Головою Верховної Ради України»;

підпункт 5 пункту 2:

«підготовка звернень та/або заяв Верховної Ради України до Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї Організації з безпеки і співробітництва в Європі, урядів і парламентів держав світу з питань діяльності Тимчасової спеціальної комісії»;

підпункт 6 пункту 2:

«співпраця з науковими установами та закладами вищої освіти України та іноземних держав, іноземними вченими з метою вивчення питань, пов'язаних з предметом діяльності Тимчасової спеціальної комісії».

2. Щодо оформлення проекту Постанови (реєстр. № 15184) Комітет зазначив про необхідність його доопрацювання з врахуванням вимог Положення про порядок роботи з документами у Верховній Раді України, затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 року № 19 (далі – Положення), в додатках до якого наведені шаблонні форми актів Верховної Ради України, зокрема, форма акта про утворення тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України (пункт 1.8. додатку 1 до Положення) та основних вимог законодавчої техніки, а саме:

у преамбулі слово «згідно» варто замінити словами «Відповідно до»;
пункт 4 варто викласти в такій редакції:

«4. Обрати:

1) головою Тимчасової спеціальної комісії – народного депутата України Мезенцеву-Федоренко Марію Сергіївну (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»);

2) заступником голови Тимчасової спеціальної комісії – народного депутата України Юрчишина Ярослава Романовича (депутатська фракція Політичної Партії «ГОЛОС»);».

Окремо Комітет звернув увагу на те, що у пункті 5 проекту Постанови прізвища народних депутатів України мають бути записані в алфавітному порядку, а назви депутатських фракцій ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ», ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ» та Політичної Партії «ГОЛОС» потребують редакційного доопрацювання.

3. Щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової спеціальної комісії Комітет зазначив таке.

До проекту Постанови додані копії звернень ініціаторів утворення Тимчасової спеціальної комісії до всіх депутатських фракцій та депутатських груп у Верховній Раді України.

Згідно з пропозиціями депутатських фракцій, депутатських груп та позафракційних народних депутатів України, які надійшли до ініціаторів та додані до проекту Постанови, пропонується обрати до персонального складу Тимчасової спеціальної комісії таких народних депутатів України:

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»:

Богуцьку Єлизавету Петрівну,

Гринчук Оксану Анатоліївну,

Дунду Олега Андрійовича,

Камельчука Юрія Олександровича,

Кравчук Євгенію Михайлівну,

Копанчук Олену Євгенівну,

Люботу Дмитра Валерійовича,

Маріковського Олександра Валерійовича,

Мезенцеву-Федоренко Марію Сергіївну – головою Тимчасової спеціальної комісії,

Мошенець Олену Володимирівну,

Потураєва Микиту Руслановича,

Швачка Антона Олексійовича;

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ»:

Величковича Миколу Романовича,

В'ятровича Володимира Михайловича;

від депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» – Євтушка Сергія Миколайовича;

від депутатської фракції Політичної Партії «ГОЛОС» – Юрчишина Ярослава Романовича – заступником голови Тимчасової спеціальної комісії;

від депутатської групи «Партія «За майбутнє» – Гузя Ігора Володимировича;

від депутатської групи «Відновлення України» – Юрченка Олександра Миколайовича;

від позафракційних народних депутатів України:

Буймістер Людмилу Анатоліївну,

Микишу Дмитра Сергійовича.

Своєю чергою, від депутатських груп «ДОВІРА» та «Платформа за життя та мир» пропозицій щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової спеціальної комісії не надійшло і в проекті Постанови представники цих депутатських груп відсутні.

Окремо Комітет привернув увагу до того, що ініціаторами утворення Тимчасової спеціальної комісії у листах, надісланих до всіх депутатських фракцій та депутатських груп, запропоновано надати пропозиції щодо «делегування народних депутатів України – членів депутатської фракції (депутатської групи) для роботи у відповідній ТСК з урахуванням принципу забезпечення такого представництва в її складі: один представник від десяти народних депутатів України, але не менш як по одному народному депутату України від кожної депутатської фракції (депутатської групи)».

Враховуючи викладені зауваження та пропозиції текст проекту Постанови варто викласти в такій редакції:

«ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з підготовки і попереднього розгляду питань державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації

Відповідно до частини другої статті 89 Конституції України, статті 23 Закону України "Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України", статті 85 Регламенту Верховної Ради України Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

1. Утворити Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з підготовки і попереднього розгляду питань державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації (далі – Тимчасова спеціальна комісія).

2. Визначити основними завданнями Тимчасової спеціальної комісії:

1) підготовка і попередній розгляд питань державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської

Федерації;

2) підготовка пропозицій та поправок до законопроектів з питань державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації;

3) внесення на розгляд Верховної Ради України пропозицій щодо планування розвитку законодавства з питань взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації;

4) налагодження зв'язків з парламентами, урядами, структурними підрозділами їхніх апаратів та інститутами громадянського суспільства іноземних держав для обміну досвідом з питань діяльності Тимчасової спеціальної комісії за погодженням з Головою Верховної Ради України;

5) підготовка звернень та/або заяв Верховної Ради України до Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї Організації з безпеки і співробітництва в Європі, урядів і парламентів держав світу з питань діяльності Тимчасової спеціальної комісії;

6) співпраця з науковими установами та закладами вищої освіти України та іноземних держав, іноземними вченими з метою вивчення питань, пов'язаних з предметом діяльності Тимчасової спеціальної комісії.

3. Визначити, що кількісний склад Тимчасової спеціальної комісії становить 20 народних депутатів України.

4. Обрати:

1) головою Тимчасової спеціальної комісії – народного депутата України Мезенцеву-Федоренко Марію Сергіївну (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ");

2) заступником голови Тимчасової спеціальної комісії – народного депутата України Юрчишина Ярослава Романовича (депутатська фракція Політичної Партії "ГОЛОС").

5. Обрати до складу Тимчасової спеціальної комісії таких народних депутатів України:

Богуцька
Єлізавета Петрівна – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "СЛУГА НАРОДУ";

Буймістер – позафракційна;

Людмила Анатоліївна

Величкович
Микола Романович – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРІСТЬ";

- В'ятрович
Володимир Михайлович – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ";
- Гринчук
Оксана Анатоліївна – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"СЛУГА НАРОДУ";
- Гузь
Ігор Володимирович – депутатська група "Партія "За майбутнє";
- Дунда
Олег Андрійович – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"СЛУГА НАРОДУ";
- Євтушок
Сергій Миколайович – депутатська фракція політичної партії
Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина";
- Камельчук
Юрій Олександрович – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"СЛУГА НАРОДУ";
- Копанчук
Олена Євгенівна – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"СЛУГА НАРОДУ";
- Кравчук
Євгенія Михайлівна – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"СЛУГА НАРОДУ";
- Любота
Дмитро Валерійович – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"СЛУГА НАРОДУ";
- Маріковський
Олександр Валерійович – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"СЛУГА НАРОДУ";
- Микиша
Дмитро Сергійович – позафракційний;
- Мошенець
Олена Володимирівна – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"СЛУГА НАРОДУ";
- Потураєв
Микита Русланович – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"СЛУГА НАРОДУ";
- Швачко
Антон Олексійович – депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
"СЛУГА НАРОДУ";
- Юрченко
Олександр Миколайович – депутатська група «Відновлення України».

6. Матеріально-технічне, кадрове, інформаційне та організаційне забезпечення діяльності Тимчасової спеціальної комісії покласти на Апарат Верховної Ради України.

7. Визначити строк діяльності Тимчасової спеціальної комісії – один рік

з дня її утворення.

8. Звіт Тимчасової спеціальної комісії про виконану роботу заслухати на пленарному засіданні Верховної Ради України не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення.

9. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття».

Враховуючи наведене, Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань розробки основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації», внесений народними депутатами України Мезенцевою-Федоренко М. С. іншими (всього 6 підписів) (реєстр. № 15184 від 20.04.2026), і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України, відповідно до пункту 8 частини четвертої статті 20 та частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України, розглянути його з урахуванням зауважень та пропозиції щодо нової редакції тексту проекту Постанови, викладених у висновку Комітету, та визначитися шляхом голосування щодо цього проекту Постанови.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С. В. КАЛЬЧЕНКО

